

Projekt

UCHWAŁA NR. XIII.0006. 110. 2019

Rady Gminy w Siennicy

z dnia.....21. listopada 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siennica
na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) oraz art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) - Rada Gminy w Siennicy, uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siennica na lata 2020- 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siennica.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2020 r.

WÓJT
Stanisław Duszczyk

AGNIESZKA USCIŃSKA
radca prawny
Ma/5/137

UZASADNIENIE
do uchwały w sprawie przyjęcia
Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siennica
na lata 2020-2022

Konieczność opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez zaplanowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą podejmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.

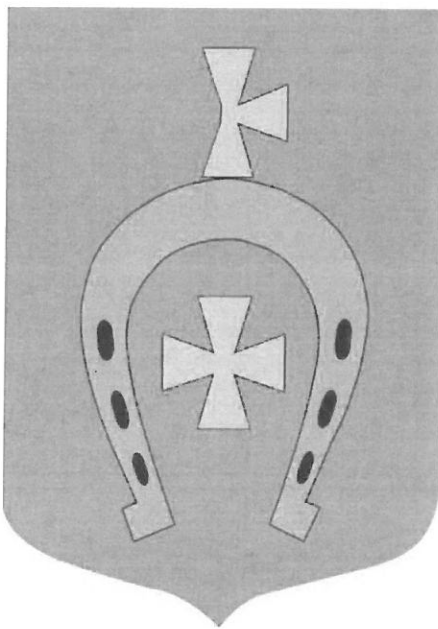
WÓLT
Stanisław Duszczyk

**OFICYNA
PROFILAKTYCZNA**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

GMINA SIENNICA

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Uzasadnienie wprowadzenia programu.....	6
Podstawy prawne opracowania programu.....	6
Rozdział I.....	8
Wspieranie rodziny na poziomie gminy.....	8
Zadania gminy.....	8
Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy.....	10
Rozdział II.....	13
Charakterystyka gminy Siennica.....	13
Demografia.....	13
Edukacja.....	15
Rynek pracy.....	16
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny.....	16
Problem alkoholowych wśród mieszkańców gminy Siennica.....	22
Problem przemocy domowej w gminie Siennica.....	24
Problemy rodzin z gminy Siennica z perspektywy mieszkańców i uczniów – wyniki badań ankietowych.....	26
ROZDZIAŁ III.....	35
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności na rzecz rodziny.....	35
Analiza SWOT.....	38
Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022.....	40
Źródła finansowania.....	46
Monitoring i ewaluacja programu.....	46
Realizatorzy.....	46
Podsumowanie.....	46

Wprowadzenie

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Człowiek oczyma rodziny patrzy na otaczający go świat społeczny, uczy się go nazywać i klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, swój lub obcy. W jej perspektywie postrzega sens swojego życia, formułuje własne cele życiowe i sposoby ich osiągnięcia. Tak właśnie kształtowana jest podstawowa rzeczywistość kultury, która na zawsze już stanie się symbolicznym układem odniesienia zarówno wówczas, gdy w swoim dorosłym życiu człowiek będzie twórczo rozwijał rodzinne doświadczenia, jak i wtedy, gdy będzie im własnym postępowaniem zaprzeczał. Dlatego tak istotne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo i zapewniała odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania.

Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego tj. samotne rodzicielstwo, kohabitacja, związki homoseksualne, życie w samotności itp.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań

¹ Kawula S, Brągiel J, Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49,

społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy:

1. zmianę pozycji i ról małżonków;
2. zmianę pozycji dziecka w rodzinie;
3. proces autonomizacji jednostki³.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci.

W relacjach rodzinnych obserwuje się zmniejszenie dystansu pomiędzy małżonkami, a także między rodzicami i dziećmi. Wzajemne kontakty rodzinne nie są już ściśle uzależnione od pozycji zajmowanej w rodzinie. Dzieciom przyznawana jest coraz większa swoboda zachowania, a młodzież uwalnia się spod arbitralnej władzy rodziców. Ponadto obserwuje się zjawisko autonomizowania się członków rodziny od jej wpływów, czego przejawem jest zmniejszenie wspólnotowego charakteru przeżywania doświadczeń w rodzinie⁴.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność

² Cudak S., Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego, [w:] Pedagogika rodziny, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7,

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s.23,

⁴ Żurek A., *Orientacje na mikrostrukturę a rodzina*, [w:], Rodzina współczesna, M. Ziemska red., Warszawa 1999, s.23,

opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezadność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej. Jednocześnie zauważono niewykorzystany potencjał dalszej rodziny i otoczenia.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Obecnie w pomocy społecznej mówi się o „familiocentryzmie”, który rozumieć należy jako praktyczne podejście, a nie założenie ideologiczne. Tak rozumiany familiocentryzm oznacza:

- ✓ diagnozowanie dysfunkcyjności jednostek poprzez kontekst bliższej i dalszej rodziny,
- ✓ traktowanie rodziny jako podmiotu, a nie przedmiotu pracy socjalnej,
- ✓ „wykorzystywanie” rodziny jako grupy wsparcia dla jednostek dysfunkcyjnych,
- ✓ dostrzeganie funkcji socjalizacyjnej i kulturowej rodziny w przekazywaniu dysfunkcyjnych wartości i norm,

- ✓ traktowanie rodziny jako systemu o wysokiej dynamice zmian wewnętrznych struktur i procesów przystosowujących ją do środowiska.

Uzasadnienie wprowadzenia programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Podstawy prawne opracowania programu

Zapisy Programu Wspierania Rodziny dla gminy Siennica na lata 2020-2022 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- ✓ Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
- ✓ Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ✓ Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ✓ Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ✓ Ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.,
- ✓ Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ✓ Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ✓ Ustawie o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
- ✓ Ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ✓ Ustawie o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

- ✓ Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ✓ Ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r.

Rozdział I

Wspieranie rodziny na poziomie gminy

Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Siennica jest strategicznym dokumentem opracowanym, w celu realizowania przez wspólną samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. W programie bardzo mocno akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Ta grupa odbiorców wskazana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a w preambule czytamy, że jest przyjęta: *dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.*⁵

Zadania gminy

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują we współpracy ze środowiskami lokalnymi, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, służbą zdrowia, instytucjami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział:

⁵ Preambuła Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 roku poz. 998 z późn. zm.),

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
✓ Profilaktyka - wspieranie rodziny.	✓ Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, ✓ Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, ✓ Adopcja.	
✓ Asystent rodziny, ✓ Placówki wsparcia dziennego, ✓ Rodziny wspierające, ✓ Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny.	✓ Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, ✓ Placówki opiekuńczo - wychowawcze, ✓ Usamodzielnianie, ✓ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), ✓ Rodziny pomocowe.	✓ Ośrodek adopcyjny, ✓ Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, ✓ Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu. Jej działania nakierowane są na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak, aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i by w efekcie nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej optymalną i skuteczną. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był jak najszybszy powrót dziecka pod ich opiekę. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są nie tylko ze względów społecznych, ale i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Oprócz ww. zadań własnych gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę.

Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy

Na terenie gminy Siennica realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie

kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się rodzice biologiczni, opiekunowie prawni oraz opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do czasu ukończenia przez każde dziecko 18 roku życia, przy czym świadczenie przysługuje bez względu na dochody rodziny.

W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że wypłacane środki pieniężne są marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem przez osobę pobierającą, może zostać podjęta decyzja o wstrzymaniu wypłaty świadczenia lub przekazywaniu świadczenia w formie rzeczowej.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje m.in. wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł,

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie:

- ✓ kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- ✓ odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i położu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- ✓ jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- ✓ odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- ✓ dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- ✓ możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego,
- ✓ wsparcia asystenta rodziny,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

- ✓ dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,
- ✓ dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę,
- ✓ innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Rządowy Program „Dobry start”

Rządowy Program „Dobry start” ustanowiono uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r.

„Dobry start” – to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, dostaną 300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego.

Program „Dobry Start” to nie tylko inwestycja państwa w edukację dzieci i młodzieży, ale również kolejny etap kompleksowej i długofalowej rządowej polityki rodzinnej.

Rozdział II

Charakterystyka gminy Siennica

Gmina Siennica została utworzona 1 stycznia 1973 r. na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie Nr XX/93/72 z dnia 1 grudnia 1972 r. Gmina obejmuje 40 sołectw (41 wsi). Ustrój gminy określa Statut Gminy przyjęty uchwałą Nr IV/27/03 Rady Gminy w Siennicy z dnia 27 lutego 2003 r. ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr VII/66/03 Rady Gminy w Siennicy z dnia 13 listopada 2003 r.

Gmina Siennica położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim. Graniczy z gminami: Cegłów i Latowicz – od wschodu, Parysów – od południa, Pilawa i Kołbiel – od zachodu, Mińsk Mazowiecki – od północy. Najbliższą aglomeracją miejską jest miasto Mińsk Mazowiecki (ok. 11 km).

Gmina Siennica zajmuje obszar 11 073 ha, w tym użytki rolne stanowią 68,4%, a lasy – 14,6%. Jest gminą rolniczą z przewagą drobnych gospodarstw rolnych.

Demografia

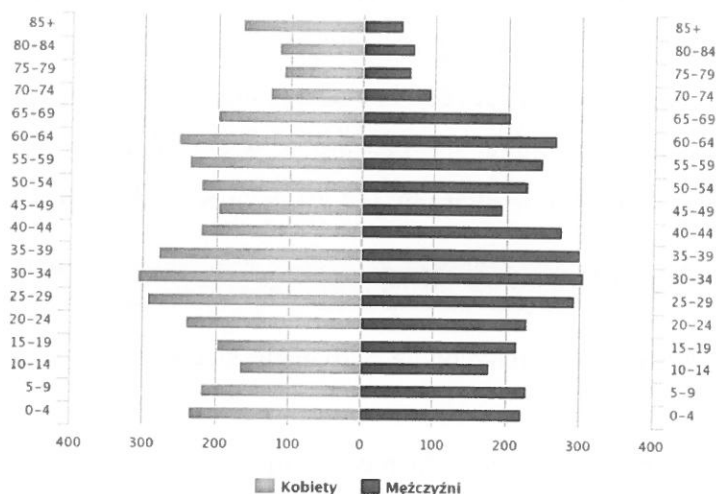
Gmina Siennica ma 7 466 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców wzrosła o 5,7%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,8 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców gminy Siennica, 2017

(Źródło: GUS)

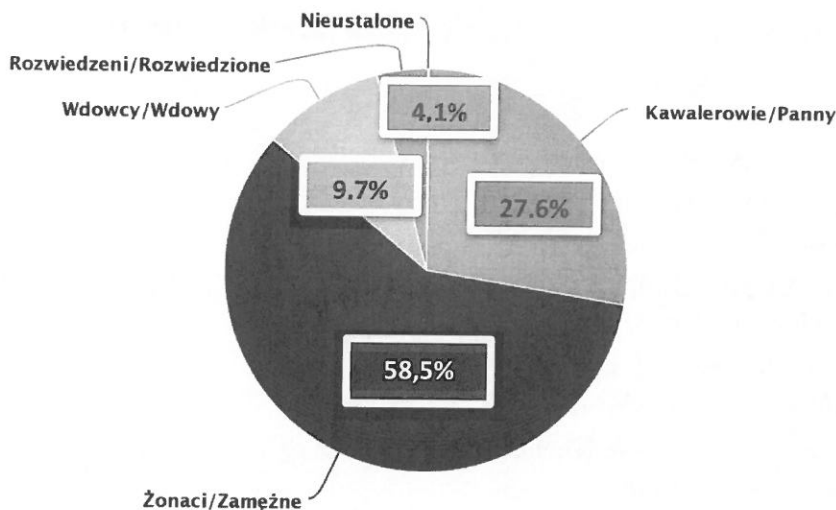

Źródło: Główny Urząd Statystyczny 2017 r.

Mieszkańcy gminy Siennica zawarli w 2017 roku 39 małżeństw, co odpowiada 5,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,6% mieszkańców gminy Siennica jest stanu wolnego, 58,4% żyje w małżeństwie, 4,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,7% to wdowy/wdowcy.

Stan cywilny (Ludność w wieku 15+ lat) – Gmina Siennica

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Gmina Siennica ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 9. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,21 na 1000 mieszkańców gminy Siennica. W 2017 roku urodziło się 93 dzieci, w tym 58,1% dziewczynek i 41,9% chłopców. W 2016 roku 39,3% zgonów w gminie Siennica spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 26,7% zgonów w gminie Siennica były nowotwory, a 10,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Siennica przypada 11.32 zgonów.

60,4% mieszkańców gminy Siennica jest w wieku produkcyjnym, 19,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Edukacja

Na terenie gminy Siennica funkcjonuje rozwinięta sieć placówek oświatowych, w skład której wchodzi:

- ✓ Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy
- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Żakowie
- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy
- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku
- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie
- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Absolwentów Siennickich Szkół Pedagogicznych w Nowej Pogorzeli
- ✓ Gminne Przedszkole w Siennicy

W roku szkolnym 2018/2019 do szkół (i przedszkola) ogółem uczęszczało 10156 uczniów.

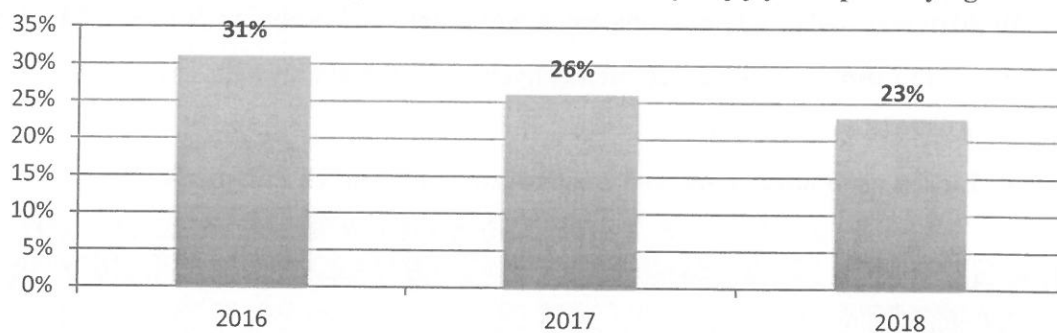
Tabela 2. Wykaz uczniów w roku szkolnym 2018/2019 z podziałem na szkoły

Jednostka	Liczba uczniów ogółem
Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy	146/6
Gminne Przedszkole w Siennicy	75
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Żakowie	117/2
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy	462/4
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku	112/5
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie	99/26+2 rewalidacja
RAZEM	1011/43+2 rewalidacja

Rynek pracy

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w 2016 r. 31% pozostawało bez pracy. Z biegiem lat, liczba bezrobotnych beneficjentów malała z 26% w 2017 r. do 23% w 2018 r.

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

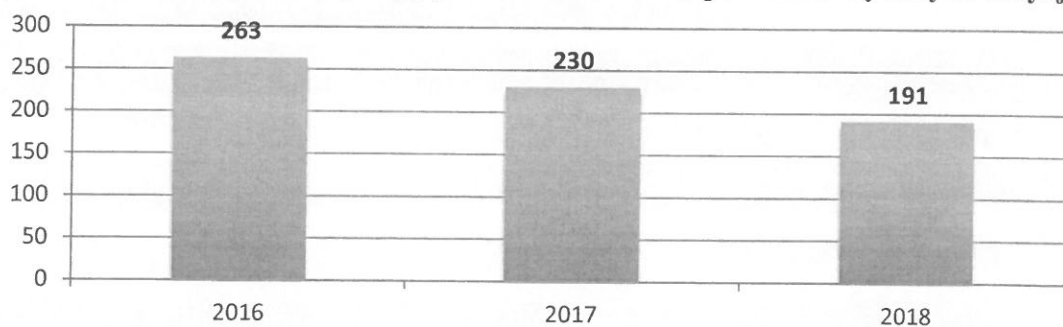
Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia.

W ramach działań ustawowych beneficjenci pomocy społecznej mogą korzystać ze świadczeń oferowanych przez GOPS. Jak wynika z danych, w latach 2016-2018 nastąpił spadek osób korzystających ze świadczeń z 263 osób w 2016 r. do 191 osób w 2018 r.

Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. z pomocy społecznej korzystało 262 rodziny, w 2017 r. – 209 rodzin, a w 2018 r. 211 rodzin. Można zaobserwować spadek liczby rodzin i osób w tych rodzinach na przestrzeni 3 lat.

Tabela 3. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	262	646
2017	209	571
2018	211	497

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. ze świadczeń niepieniężnych korzystało 163 osoby, w 2017 r. – 143 osoby, a w 2018 r. – 117 osób. Ze świadczeń pieniężnych w 2016 r. skorzystało 101 osób, w 2017 r. – 91 osób, a w 2018 r. – 78 osób.

Tabela 4. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób		
	2016	2017	2018
świadczenia niepieniężne	163	143	117
świadczenia pieniężne	101	91	78

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Jak wynika z danych GOPS w Siennicy rodziny bezdzietne jak i posiadające dzieci najczęściej korzystają ze świadczeń niepieniężnych. Świadczenia niepieniężne najczęściej przyznawane są rodzinom mającym czworo lub więcej dzieci, natomiast świadczenia pieniężne są przyznawane najczęściej rodzinom bezdzietnym. Świadczenie niepieniężne to głównie posiłki.

Tabela 5. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.

Typ rodziny	Liczba świadczeń	
	świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
bez dzieci	144	273
jedno dziecko	1 144	15
dwoje dzieci	3 521	8
troje dzieci	3 706	8
czworo i więcej dzieci	4 798	3
inne	70	1

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2018 r. najczęstszym powodem przydzielania pomocy rodzinom z gminy Siennica było ubóstwo (80 rodzin), w dalszej kolejności bezradność w sprawach opiekuńczo-

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (53 rodziny) i niepełnosprawność (45 rodzin).

Tabela 6. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r..

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	80
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	42
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	45
BEZROBOCIE	36
ALKOHOLIZM	17
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	15
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	53
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	16
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	2
BEZDOMNOŚĆ	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	15
ZDARZENIE LOSOWE	2
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIEŁODZIETNE	15
PRZEMOC W RODZINIE	3

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Rodzynom 1-osobowym najczęściej przyznawano świadczenia z powodu ubóstwa, 2-osobowym – z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, 3 – z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności, a 4 lub więcej osobowym – z powodu długotrwałej choroby.

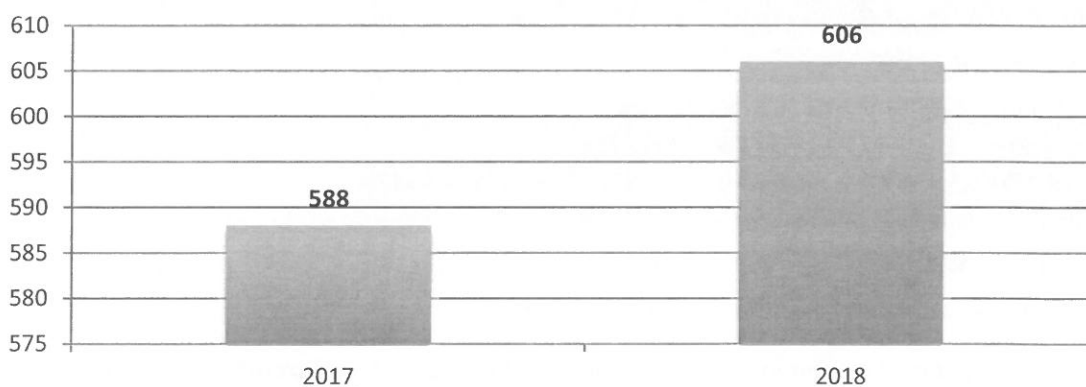
Tabela 7. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1-osobowe	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	25	18	3	1	3
Długotrwała lub ciężka choroba	19	9	5	1	4
Niepełnosprawność	16	13	1	1	1
Bezrobocie	10	6	2	-	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	2	3	-	3

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2017 r. ze świadczeń wychowawczych średnio korzystało 588 rodzin, w 2018 r. – 606 rodzin. Można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.

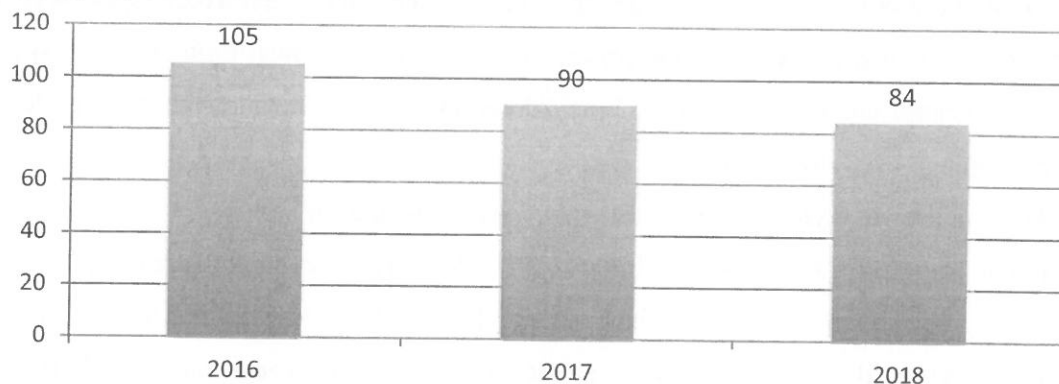
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Z danych GOPS w Siennicy można wnioskować, że w latach 2016-2018 zmalała liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego. W 2016 r. z tej formy pomocy korzystało 105 osób, w 2017 r. 90 osób, a w 2018 r. 84 osoby.

Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Działalność ośrodka, poza udzielaniem wsparcia materialnego, przewidzianego wymienionymi ustawami, koncentruje się przede wszystkim na pracy socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ponadto, ośrodek na mocy upoważnienia Wójta Gminy Siennica, realizuje zadania z zakresu:

- ✓ ustalania prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) – w 2018 wydano 6 decyzji, w tym 3 przyznające osobom nie posiadającym tytułu do ubezpieczenia, prawo do świadczeń.
- ✓ dodatków mieszkaniowych i energetycznych – w 2018 roku brak świadczeniobiorców.

Karty Dużej Rodziny – w 2018 r. przyznano 101 kart dużej rodziny dla 101 osób z 25 rodzin, przedłużono termin ważności karty dla 4 osób, przyznano duplikaty kart dla 3 osób oraz przyznano dodatkową formę elektroniczną kart dla 7 osób. Od dnia 1 stycznia 2019 r. na podstawie zmiany ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832, ze zm.) o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą ubiegać się również rodzice i małżonkowie rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku.

Odrębny system wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym dzieci niepełnosprawne, zapewnia realizowana w ośrodku ustawa o świadczeniach rodzinnych. W 2018 roku ze wsparcia w formie świadczeń rodzinnych skorzystało 445 rodzin, w których wychowuje się 673 dzieci. W wymienionym okresie przyznano i wypłacono 10 151 świadczeń o łącznej

wartości 2 150 477,00 zł oraz 926 świadczeń o wartości 49 264,79 zł w ramach świadczeń „złotówka za złotówkę”. Łączna wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych wyniosła 2 199 741,79 zł. Jest to kwota realnie przyznanej pomocy finansowej i nie obejmuje składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz zdrowotne osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna.

Wymieniona ustawa wyróżnia trzy podstawowe grupy świadczeń

I. Zasiłek rodzinny z systemem dodatków – skorzystało z niego łącznie 268 rodzin, w których wychowuje się 559 dzieci. Przez 12 miesięcy wypłacono 8 517 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o łącznej wartości 983 060,79 zł, z czego same zasiłki rodzinne stanowiły kwotę 630 065,22 zł, a liczba świadczeń wypłaconych z tego tytułu wyniosła 5 621. W zdecydowanej większości przypadków, rodzina uprawniona do zasiłku rodzinnego korzystała z różnego rodzaju przysługujących dodatków.

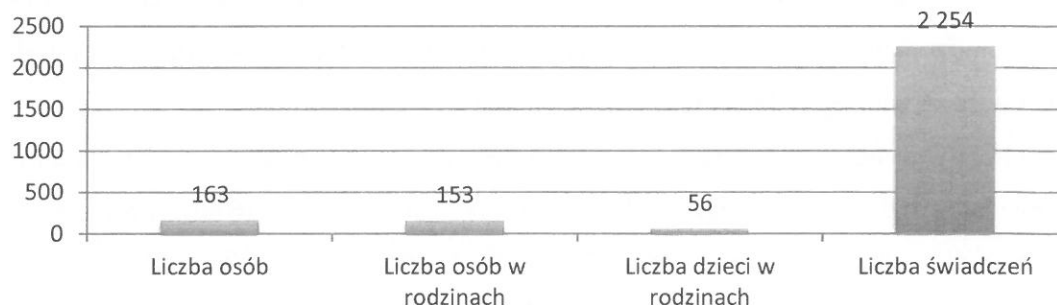
Wykres 5. Zasiłek rodzinny z systemem dodatków

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

II. Drugą grupę świadczeń stanowią świadczenia opiekuńcze, tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy. Skorzystało z nich łącznie 163 osoby w 153 rodzinach, w których wychowuje się 56 dzieci – pozostali to osoby dorosłe. Liczba przyznanych i wypłaconych świadczeń opiekuńczych wyniosła 2 254, a ich wartość 930 179 zł.

Wykres 6. Świadczenia opiekuńcze

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

III. Grupę świadczeń stanowią świadczenia rodzicielskie. Ustawa w tym zakresie weszła w życie od 1 stycznia 2016 r. Adresatami świadczenia są matka, ojciec również osoba, która przysposobiła dziecko, opiekun prawny i opiekun faktyczny dziecka. Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochód, w wysokości 1000,00 zł miesięcznie od daty odpowiednio – porodu, objęcia dziecka opieką, czy też jego przysposobienia. W 2018 r. z tej formy wsparcia skorzystało 35 rodzin. Wyplacono 223 świadczenia o wartości 203 502 zł.

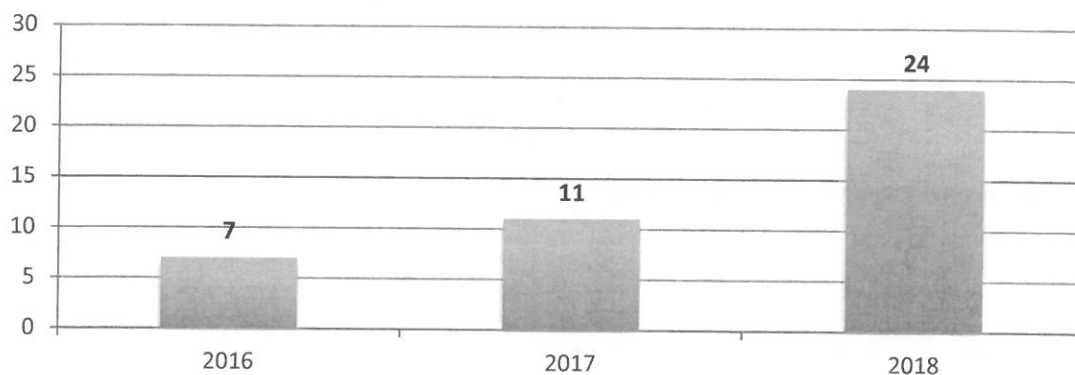
Problem alkoholowych wśród mieszkańców gminy Siennica

W przypadku problemów z uzależnieniami, przemocy w rodzinie, pomocy udzielają specjaliści (psycholodzy, terapeuci, prawnik) Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, finansowanego z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Mieszkańcy mają możliwość korzystania także ze wsparcia psychologa, doradcy ds. rodziny, policjanta, prawnika, terapeuty uzależnień w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, w tym ze wsparcia Ośrodka Mediacji.

Sprawami związanymi z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów uzależnień, motywowaniem do podjęcia działań naprawczych, kierowaniem do Sądu Rejonowego spraw związanych ze zobowiązaniem do leczenia uzależnienia zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2016-2018 wzrosła liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmawiali członkowie GKRPA. W 2016 r. przeprowadzono rozmowy z 7 osobami, w 2017 r. z 11, a w 2018 r. z 24 osobami.

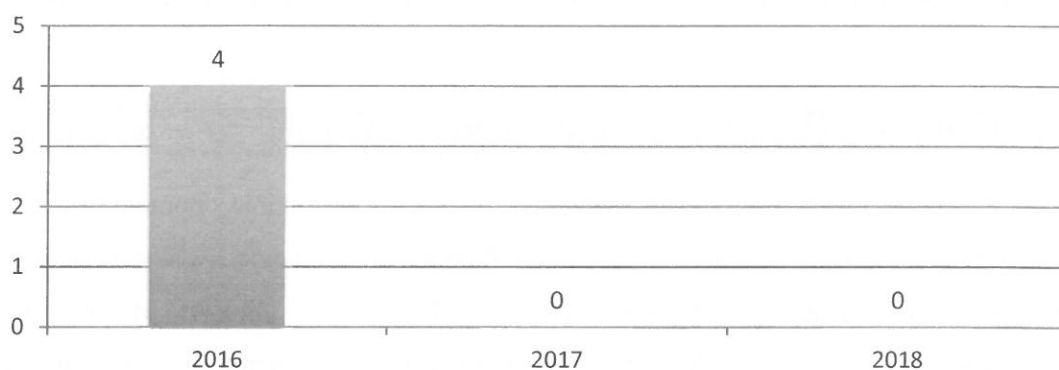
Wykres 7. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie GKRPA

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Jak można zauważyć na przedstawionym poniżej wykresie, spadła liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy. W 2016 r. członkowie Komisji rozmawiali z 4 osobami, w 2017 r. i 2018 r. nie prowadzili z nimi rozmów.

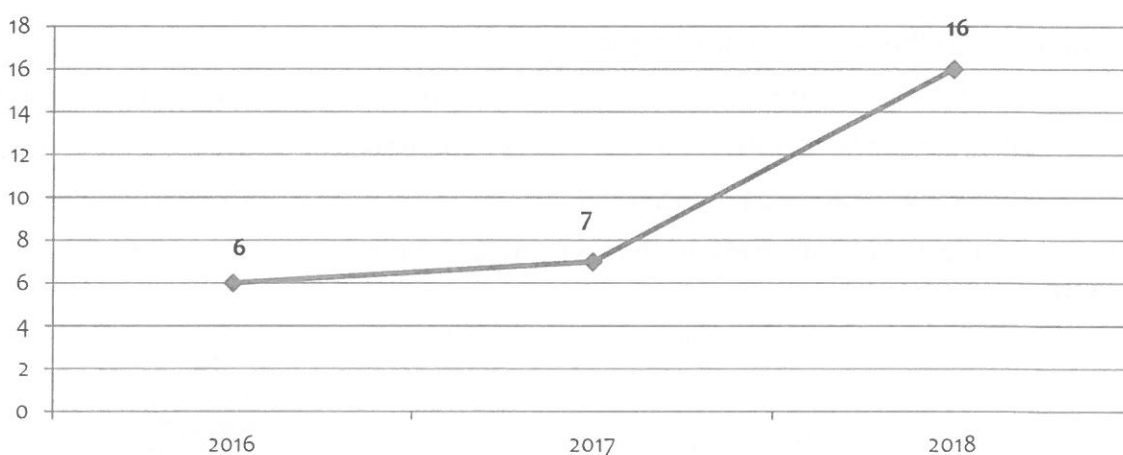
Wykres 8. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie GKRPA

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Z danych wynika, że wzrasta liczba prowadzonych rozmów interwencyjnych przez członków GKRPA z osobą nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc. W 2016 r. GKRPA przeprowadziła rozmowy z 6 osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc, w 2017 r. z 7 osobami, a w 2018 r. – z 16 osobami.

Wykres 9. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków GKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

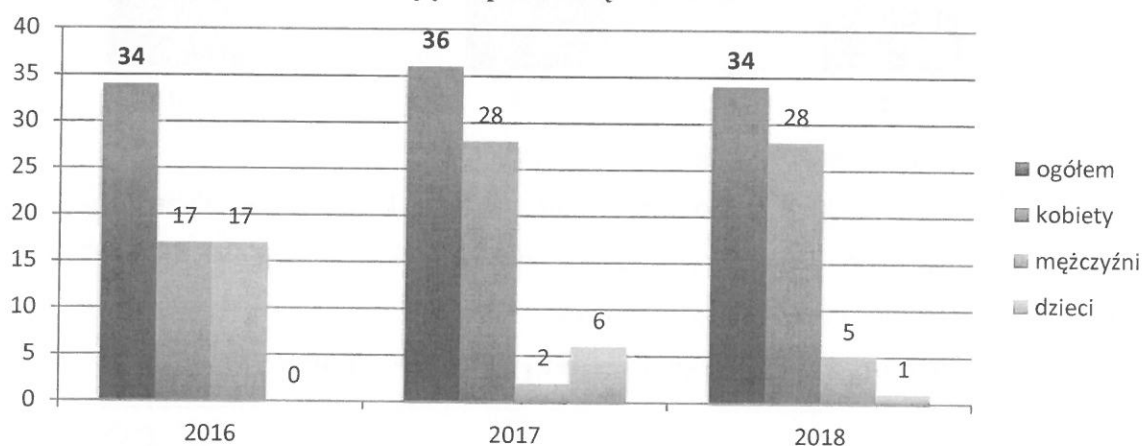
Problem przemocy domowej w gminie Siennica

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych należy:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy rodzinie;
- ✓ podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
- ✓ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- ✓ inicjowanie działań wobec osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- ✓ ocena i weryfikacja prowadzonych działań, omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół lub grupę roboczą.

Jak wynika z analizy danych instytucjonalnych, liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2016-2018 wahała się między 34 a 36 osobami. W głównej mierze przemocą dotknięte były kobiety, rzadziej mężczyźni i dzieci.

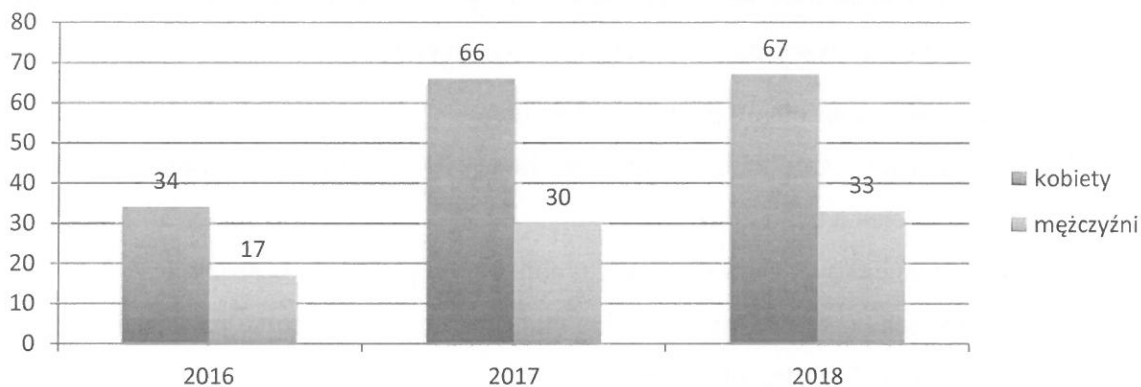
Wykres 10. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2016-2018

W latach 2016-2018 wzrosła liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego. W 2018 r. z pomocy ZI skorzystało 67 kobiet i 33 mężczyzn. W porównaniu do roku 2016 nastąpił znaczny wzrost liczby osób objętych pomocą ZI.

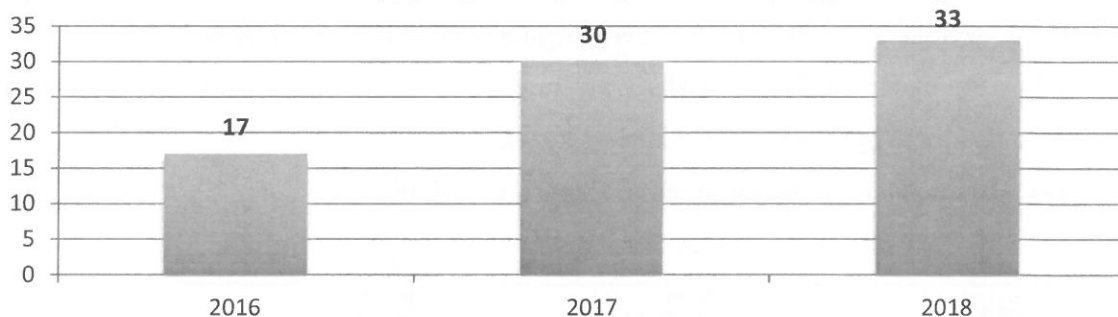
Wykres 11. Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2016-2018

W 2016 r. pomocą ZI objętych było 17 rodzin, w 2017 r. – 30, a w 2018 r. - 33. Ujawnia się wzrost liczby rodziny objętych pomocą ZI.

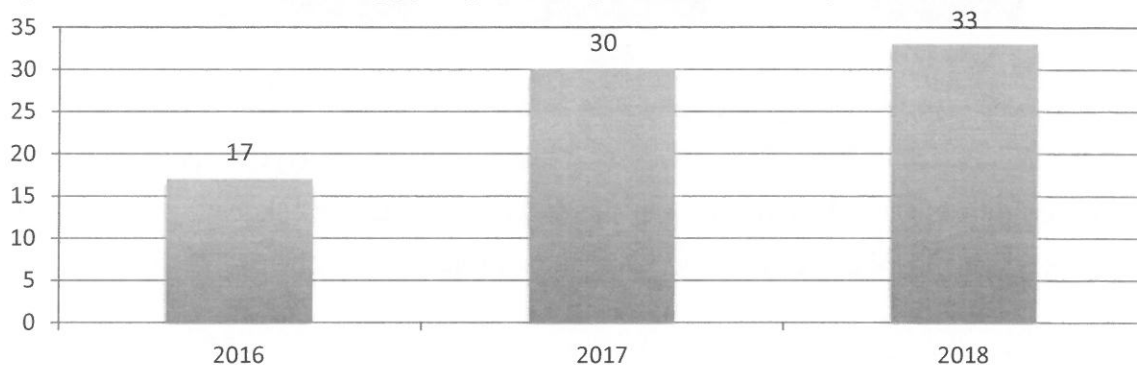
Wykres 12. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2016-2018

W latach 2016-2018 w Gminie Siennica wzrosła liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. W 2016 r. procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 17 rodzin, w 2017 r. – 30 rodzin, a w 2018 r. – 33 rodziny.

Wykres 13. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2016-2018

Z danych wynika, że w latach 2016-2018 wzrosła liczba wszczynanych procedur „Niebieskich Kart” z 17 w 2016 r. do 33 w 2018 r.

Instytucje zakładające „Niebieskie Karty”:

- ✓ 2016 r. - 17 kart (Policja),
- ✓ 2017 r. - 24 karty (8 założonych przez GOPS, 16 policja),
- ✓ 2018 r. - 25 kart (1 założona przez szkołę, 24 policja).

Tabela 8. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”

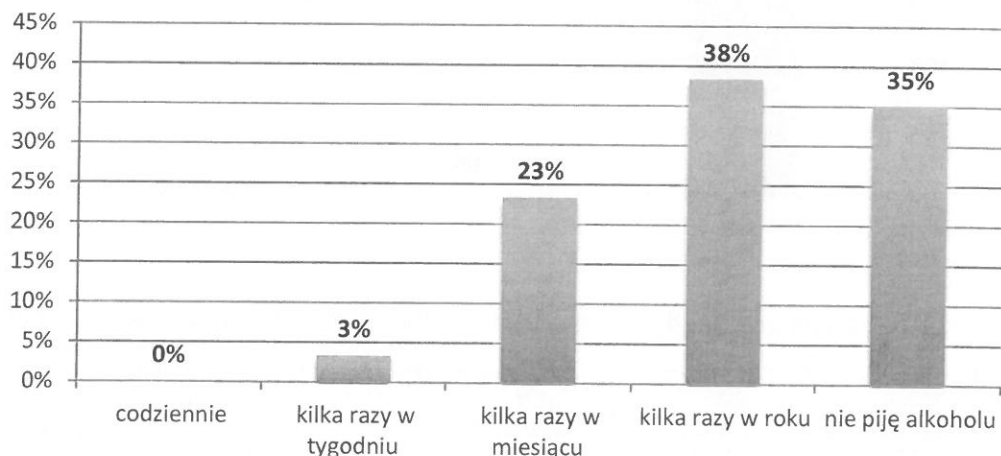
		2016	2017	2018	
Liczba Niebieskich Kart	Ogółem	17	24	25	
Liczba osób wobec których stosowana jest przemoc	Przedział wiekowy	od 18 do 67	od 18 do 67	od 18 do 67	
	Płeć	Kobiety	8	9	12
		Mężczyźni	9	9	13
Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjno-informacyjnego	Ogółem	12	21	26	

Problemy rodzin z gminy Siennica z perspektywy mieszkańców i uczniów – wyniki badań ankietowych

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

W celu zdiagnozowania skali problemu alkoholizmu na terenie Gminy Siennica zapytaliśmy dorosłych mieszkańców o określenie częstotliwości spożywanego przez nich alkoholu. Jak się okazuje 35% twierdzi, że nie spożywa alkoholu, natomiast 38% przyznaje, że sięga po napoje wysokoprocentowe kilka razy w roku. Spośród ankietowanych 23% pije alkohol kilka razy w miesiącu, a 3% - kilka razy w tygodniu.

Wykres 14. Jak często spożywa pan/i alkohol?

Diagnostując problem nadużywania alkoholu, obok rodzaju i częstotliwości jego spożywania istotnym wskaźnikiem problemu wydają się być codzienne porcje spożywanego alkoholu. Jak wynika z przeprowadzonych badań 67% mieszkańców Gminy spożywa od 1 do 2 porcji alkoholu (w ciągu dnia, w którym pije). 15% ankietowanych przyznaje, że jest to od 3-4 porcji, 8% deklaruje zakres 5-7, z kolei 10% mieszkańców twierdzi, że spożywa 8-10 porcji alkoholu.

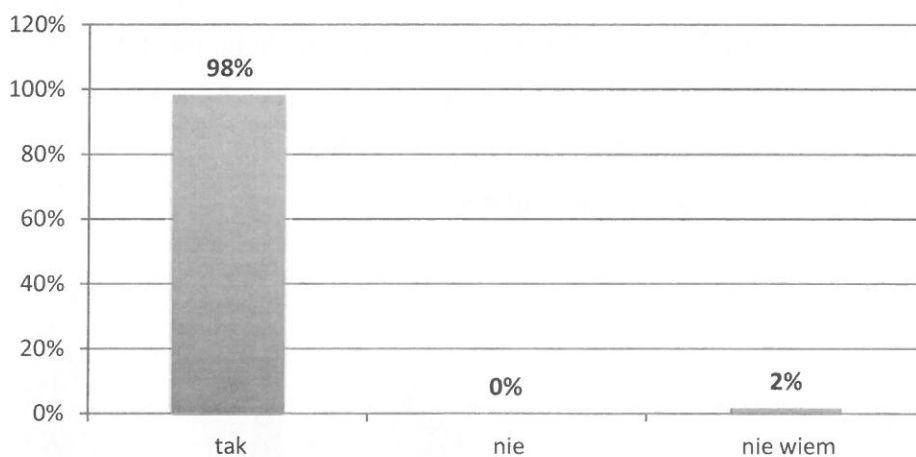
W Europie przyjmuje się, że porcja to 10g czystego alkoholu. W związku z takim przelicznikiem porcja standardowa (10g) zawarta jest w około 250 ml piwa o mocy 5% w około 100 ml wina o mocy 12% oraz w około 30 ml wódki o mocy 40%. Porcja uznana za bezpieczną mieści się w granicach od 1-2 w ciągu dnia.

Tabela 9. Ile porcji alkoholu wypija pan/i w ciągu całego dnia, w którym pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-2	67%	26
3-4	15%	6
5-7	8%	3
8-10	10%	4
11-13 i więcej	0%	0

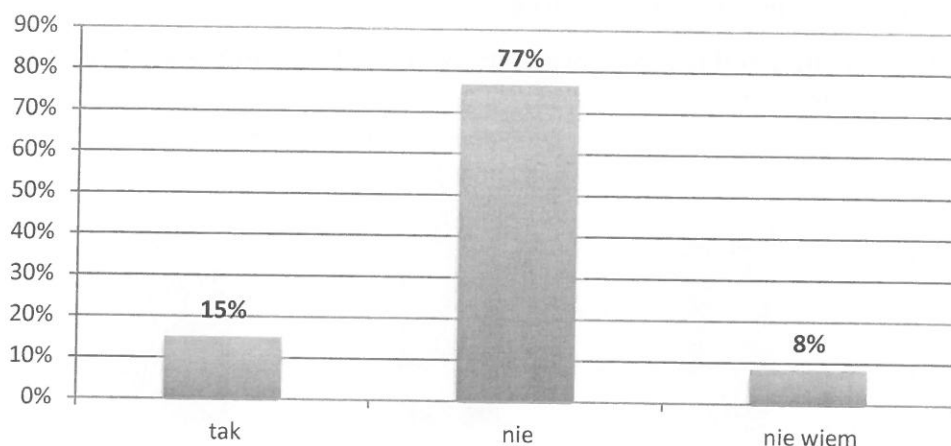
98% badanych uważa, że picie alkoholu podczas ciąży ma wpływ na rozwój dziecka. 2% zadeklarowało brak wiedzy w temacie.

Wykres 15. Czy według pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

77% respondentów nigdy nie widziało kobiety w ciąży spożywającej alkohol na terenie Gminy, jednak 15% przyznaje, że takie sytuacje miały miejsce, co wydaje się być dość niepokojące. 8% badanych nie potrafiło tego określić.

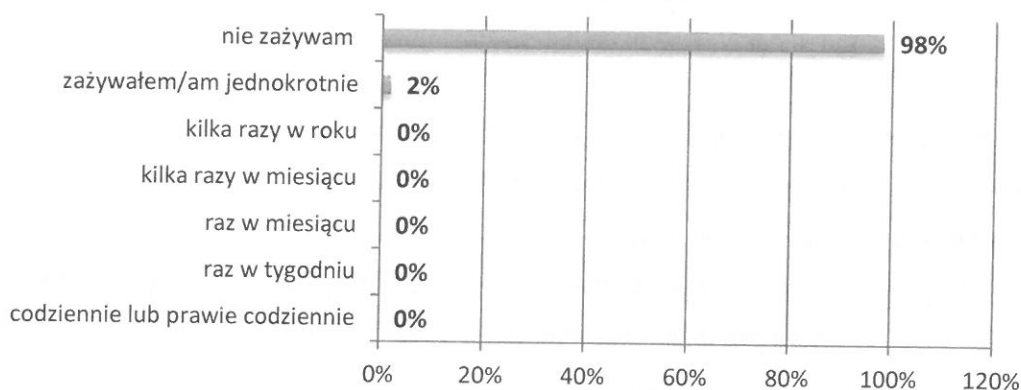
Wykres 16. Czy widział/a pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie pana/i miejscowości?

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

W kolejnym bloku tematycznym poruszony został problem środków psychoaktywnych, analizowany pod kątem opinii dorosłych mieszkańców Gminy. W pierwszym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wskazanie częstotliwości zażywania środków psychoaktywnych. Jak wynika z przeprowadzonych badań jeden z mieszkańców (2%) miał kontakt z narkotykami. Respondent przyznał, że zażywał marihuanę jednokrotnie, a zrobił to z ciekawości.

Wykres 17. Jak często zażywa pan/i środki psychoaktywne?

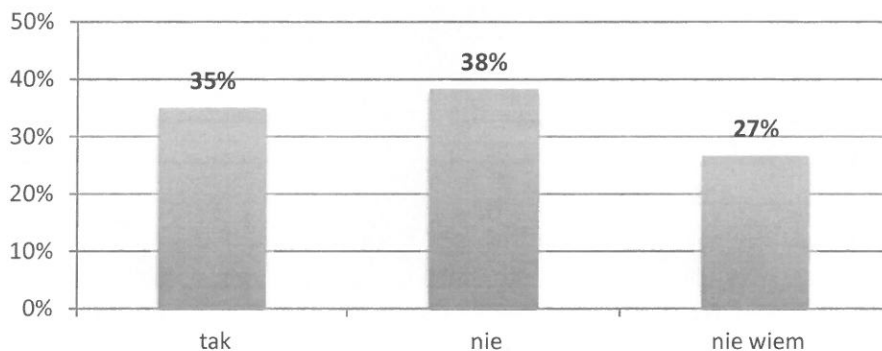

Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejnym poruszonym w diagnozie problemów był problem przemocy. Badania przeprowadzone pod tym kątem miało na celu oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową. Jak wynika z przeprowadzonych badań 35% badanych zna osobę, która

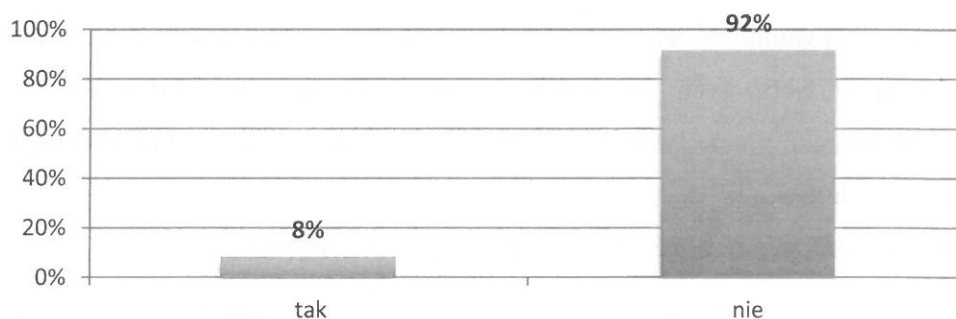
doświadcza przemocy w domu. 38% uważa, że takiej osoby nie zna, z kolei 27% ankietowanych nie potrafi tego określić.

Wykres 18. Czy zna pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

8% badanych przyznaje, że zdarzyło się im doświadczyć przemocy. 92% ankietowanych uważa, że nie ma takich doświadczeń.

Wykres 19. Czy zdarzyło się panu/i doświadczyć przemocy?

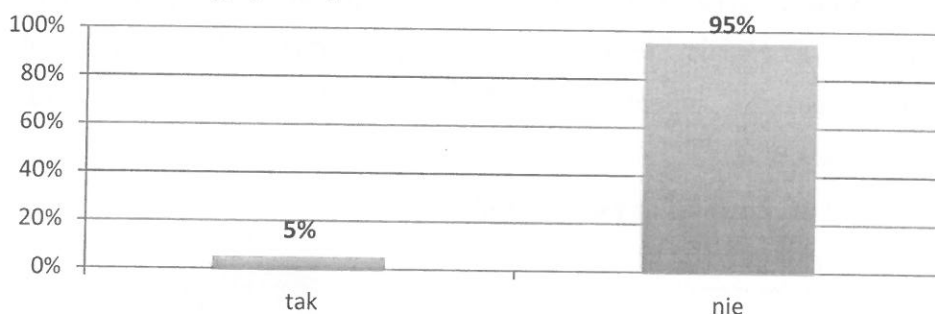
Sprawcą przemocy okazał się najczęściej partner/partnerka (4 osoby). Pojedyncze odpowiedzi padła na tatę i teściową (odpowiedź: „inne”).

Tabela 10. Kto stosował wobec pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	80%	4
tata	20%	1
inne osoby	20%	1
mama	0%	0
dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
siostra	0%	0
brat	0%	0

Postanowiliśmy zapytać mieszkańców czy kiedykolwiek zdarzyło im się stanąć po stronie sprawców przemocy. Jak wynika z przeprowadzonych badań 95% respondentów odpowiedziało przecząco, z kolei 5% stwierdziło, że doszło do takiej sytuacji.

Wykres 20. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

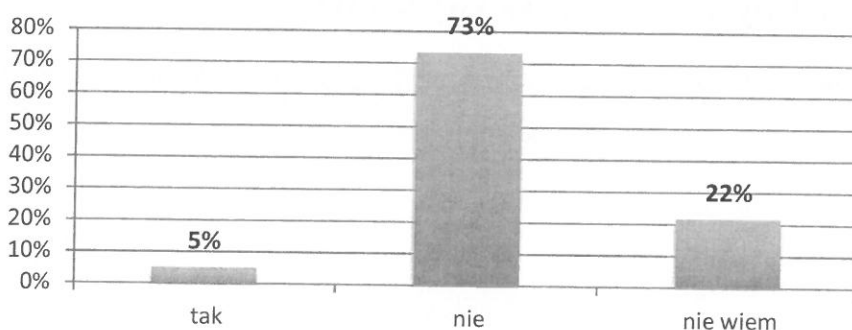
Mieszkańcy zostali zapytani wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Pojedyncze odpowiedzi padły na: dziecko/dzieci, partnera/partnerkę oraz inne osoby.

Tabela 11. W stosunku do kogo pan/i zastosował/a zachowanie przemocowe?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecko/dzieci	33%	1
partner/partnerka	33%	1
inne osoby, jakie?	33%	1
rodzice	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0

Mieszkańcy Siennicy zapytani czy stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą stwierdzili, że nie mają wiedzy odnośnie tej kwestii (22%) lub, że nie jest to odpowiedni sposób wychowania (73%). 5% uważa, że jest to skuteczna metoda wychowawcza.

Wykres 21. Czy pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

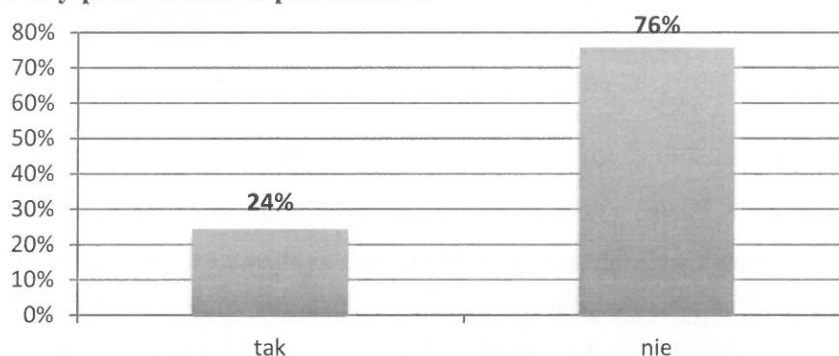

Wyniki badań ankietowych – uczniowie

Problem alkoholowy z perspektywy uczniów

W tym obszarze tematycznym młodzież została zapytana o opinie na temat spożywania alkoholu. Celem było oszacowanie skali problemu spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież na terenie Siennicy. 24% badanych zapytanych o to, czy próbowało pić alkohol odpowiedziało twierdząco. 76% stwierdziło, że nie spożywa napojów wysokoprocentowych.

Wykres 22. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

52% uczniów, którzy przyznali się do spożywania alkoholu zaczęło pić w wieku 14-16 lat. 17% stwierdziło, że miało wówczas 11-13 lat, 16% podało przedział 8-10 lat, a 14% zaznaczyło odpowiedź „17 i więcej”.

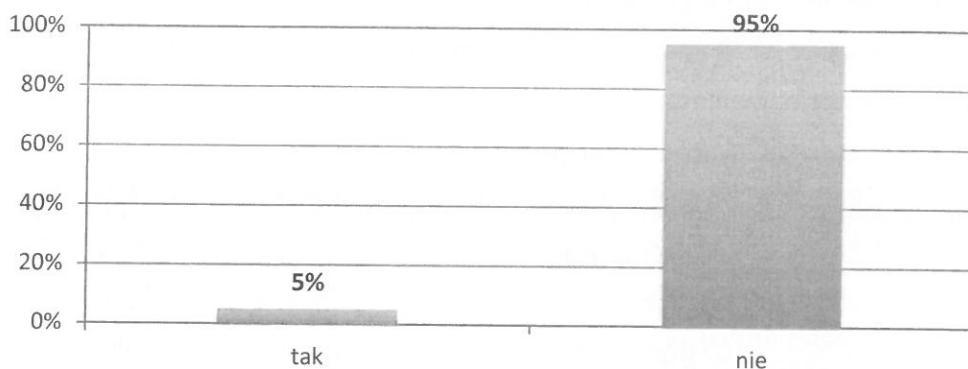
Tabela 12. W jakim wieku zacząłeś/aś pić alkohol?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
8-10 lat	16%	11
11-13 lat	17%	12
14-16 lat	52%	36
17 i więcej	14%	10

Problem narkotykowy z perspektywy uczniów

Następny obszar tematyczny dotyczył środków psychoaktywnych. Jak wynika z analizy materiału badawczego 5% uczniów próbowało zażywać omawiane środki.

Wykres 23. Czy próbowałeś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

5 uczniów miało wtedy 14-16 lat, z kolei 4 z nich uznało, że miało lat 17 i więcej. 3 badanych sięgnęło po środki psychoaktywne mając 8-10 lat.

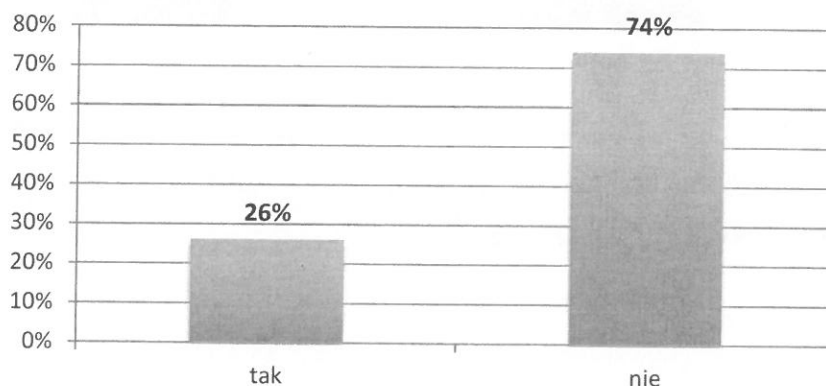
Tabela 13. Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
14-16 lat	42%	5
17 i więcej	33%	4
8-10 lat	25%	3
11-13 lat	0%	0

Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Badania przeprowadzone pod kątem przemocy miały na celu oszacowanie liczby uczniów zagrożonych przemocą domową i rówieśniczą. Niepokojący wydaje się być fakt, że 26% badanych doznało zachowań przemocowych. 74% respondentów twierdzi, że nie ma takich doświadczeń.

Wykres 24. Czy zdarzyło ci się doświadczyć przemocy?

Ankietowani, którzy przyznali, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy twierdzą, że doznali jej przede wszystkim od kolegów ze szkoły (43%) oraz od brata (23%) i innych osób (23%). 17% wskazuje na znajomych, a 13% na siostrę i tatę. 7% uczniów uznało, że to mama stosowała wobec nich przemoc.

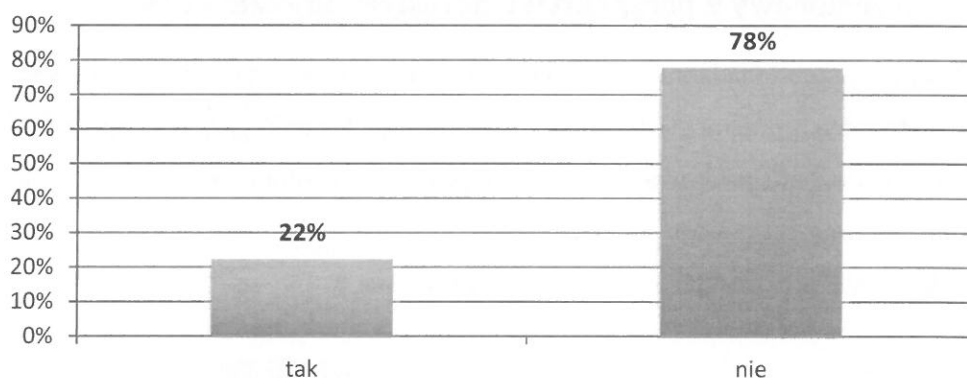
Tabela 14. Kto stosował wobec ciebie przemoc?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
koledzy ze szkoły	43%	30
brat	23%	16
inne osoby	23%	16
znajomi	17%	12
tata	13%	9
siostra	13%	9
mama	7%	5

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Dla pełnego, wielowymiarowego obrazu sytuacji postanowiliśmy zapytać młodych ludzi o to, czy im osobiście zdarzyło się stosować przemoc wobec innych osób. Jak wynika z analizy materiału badawczego 78% odpowiedziało przecząco, jednak 22% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stanąć po stronie sprawcy przemocy.

Wykres 25. Czy samemu zdarzyło ci się stosować przemoc wobec innych?

Jak wynika z odpowiedzi badanych 60% deklaruje, że stosowało przemoc w stosunku do rówieśników. 42% uważa, że było to rodzeństwo, z kolei 22% zaznaczyło odpowiedź: „inne”, a 10% odpowiedź: „wobec rodziców”.

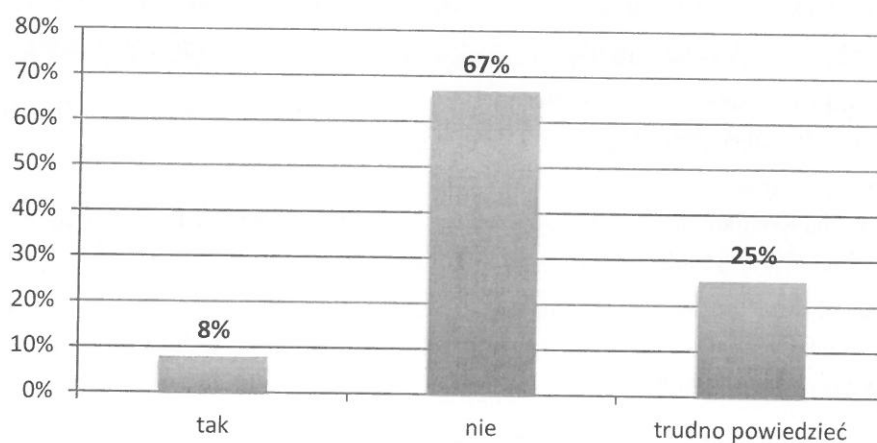
Tabela 15. Wobec kogo zdarzyło ci się stosować przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
wobec rówieśników	60%	36
wobec rodzeństwa	42%	25
innych osób	22%	13
wobec rodziców	10%	6

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

8% spośród całości badanej grupy twierdzi, że zna kogoś, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu. 67% uczniów uważa, że nie zna takich osób, a 25% udzieliło odpowiedzi: „trudno powiedzieć”.

Wykres 26. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

ROZDZIAŁ III

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności na rzecz rodziny

Zasoby instytucjonalne:

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Wspierania Rodziny na terenie gminy Siennica.

Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w gminie Siennica

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 16. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	ul. Latowicka 9, 05-332 Siennica
2.	Urząd Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Kołbielska 1, 05-332 Siennica
3.	Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy świetlica socjoterapeutyczna	ul. Mińska 38, 05-332 Siennica
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku	ul. Mazowiecka 37, 05-332 Siennica
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy świetlica socjoterapeutyczna	ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie	Starogród 9b, 05-332 Siennica
7.	Zespół Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie świetlica socjoterapeutyczna	Żaków 48A, 05-332 Siennica
8.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Absolwentów Siennickich Szkół Pedagogicznych w Nowej Pogorzeli	ul. Pałacowa 17, 05-332 Siennica
9.	Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Latowicka 9, 05-332 Siennica
10.	Gminne Przedszkole w Siennicy	ul. Latowicka 15, 05-332 Siennica
11.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siennicy	ul. Akacyjowa 2a, 05-332 Siennica

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Źródło: dane Urzędu Gminy w Siennicy

Mieszkańcy gminy Siennica korzystali także w analizowanym okresie ze wsparcia innych instytucji usytuowanych poza gminą, takich jak:

- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (osoby wymagające porad psychologicznych i prawnych),
- ✓ „Wspólnota Chleb Życia” Schronisko dla Chorych BETLEJEM (osoby bezdomne),
- ✓ Schronisko dla kobiet EMAUS (osoby bezdomne),
- ✓ Schronisko „Wspólnota Chleb Życia” Dom Przemienienia Pańskiego (osoby bezdomne).

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowanych poza gminą.

Tabela 17. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Konstytucji 3 Maja 16, Mińsk Mazowiecki
2.	„Wspólnota Chleb Życia” Schronisko dla Chorych BETLEJEM	ul. Potrzebna 55, 02-448 Warszawa
3.	Schronisko dla kobiet EMAUS	ul. Stawki 27, 01-140 Warszawa
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Graniczna 18, Mińsk Mazowiecki
5.	Schronisko „Wspólnota Chleb Życia” Dom Przemienienia Pańskiego	Jankowice 38, 27-530 Ożarów

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy

Można wyróżnić również podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- ✓ instytucje kultury, sportu i rekreacji,
- ✓ instytucje kościelne,
- ✓ lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie:

Gmina w zakresie realizacji Programu Wspierania Rodziny dysponuje osobami zawodowo zajmującymi się wsparciem rodziny, do których należą m.in.:

- ✓ terapeuci i instruktorzy terapii uzależnień w PCPR,

- ✓ psycholodzy i pedagodzy,
- ✓ funkcjonariusze Policji,
- ✓ kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- ✓ pracownicy socjalni,
- ✓ prawnicy,
- ✓ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Mocne strony (wewnętrzne czynniki pozytywne) to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.

Słabe strony (wewnętrzne czynniki negatywne) to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.

Szanse (zewnątrzne czynniki pozytywne) to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.

Zagrożenia (zewnątrzne czynniki negatywne) to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą stworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,✓ dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny,✓ obowiązujące strategie, programy i akty prawne dla gminy Siennica,✓ poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,	✓ utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodzinny),✓ zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy,✓ niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin,✓ wyuczona bezradność i roszczeniowość,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

✓ dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, ✓ program 500 + i Dobry Start, ✓ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ✓ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, ✓ współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.	uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, ✓ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z innymi instytucjami, ✓ wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców, ✓ wzrost umiejętności korzystania przez rodzinę z różnych form wsparcia, ✓ podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomocowych, ✓ aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.	✓ niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w ich interpretacji, ✓ zanik więzi i wartości rodzinnych, ✓ wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, ✓ narastająca przemoc, ✓ uzależnienie członków rodziny od alkoholu, ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE OPERACYJNE

- Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny.
- Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
- Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.
- Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.
- Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Cel operacyjny nr 1			
Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Zapewnienie miejsc dla dzieci i młodzieży w żłobkach i przedszkolach.	- Urząd Gminy.	- Liczba miejsc w placówkach. - Liczba dzieci w placówkach.
1.2	Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy. - Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy. - Placówki oświatowe. - Urząd Gminy.	- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć. - Liczba rodzin uczestniczących w inicjatywie.
1.3	Promowane i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	- Urząd Gminy.	- Liczba zrealizowanych form wsparcia. - Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

1.4	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	- Urząd Gminy. - Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy. - Organizacje pozarządowe.	- Liczba zorganizowanych form wypoczynku. - Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.
1.5	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci młodzieży z terenu gminy.	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy.	- Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.
1.6	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	- Urząd Gminy. - Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy.	- Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
1.7	Organizacja warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych, zajęć tematycznych.	- Urząd Gminy. - Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy.	- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć. - Liczba uczestników.
1.8	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego, obejmujących dzieci wychowaniem i opieką.	- Urząd Gminy.	- Liczba działających placówek. - Liczba dzieci objętych wsparciem.
1.9	Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Ilość złożonych wniosków.
1.10	Organizowane warsztatów dla rodzin.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy. - Urząd Gminy. - Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy. - Placówki oświatowe.	- Liczba uczestników. - Liczba zorganizowanych warsztatów.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Cel operacyjny nr 2			
Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba wypłaconych świadczeń.
2.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba dzieci objętych dożywianiem. - Liczba placówek.
2.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	- Urząd Gminy.	- Liczba osób objętych wsparciem. - Ilość stypendiów dla dzieci uzdolnionych.
2.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Przeciętna liczba osób objętych wsparciem w roku.
2.5	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba osób objętych wsparciem.
2.6	Świadczenia z pomocy społecznej w formie pieniężnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
2.7	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego, w	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba osób korzystających z poradnictwa. - Liczba udzielonych porad. - Liczba podmiotów

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

	zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.		udzielających wsparcia.
2.8	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
2.9	Rozwijanie działań wspierających skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy dziećmi i rodzicami.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny. - Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej.
2.10	Udzielanie wsparcia kobietom w ciąży w ramach ustawy „Za życiem”.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba kobiet w ciąży korzystających z pomocy. - Liczba asystentów rodziny zaangażowanych w pomoc.

Cel operacyjny nr 3

Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. - Liczba asystentów rodziny. - Liczba ustanowionych rodzin wspierających.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

3.2	Świadczenie pracy socjalnej rodzinom.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
3.3	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba wpływających Niebieskich Kart. - Liczba grup roboczych. - Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.
3.4	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba monitorowanych rodzin. - Liczba zdiagnozowanych rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym. - Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3.5	Motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione.	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy.	- Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu.

Cel operacyjny nr 4

Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Szkolenie kadry profesjonalnie pomagającej z instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem rodziny.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy. - Placówki oświatowe.	- Liczba uczestników. - Liczba szkoleń.
4.2	Wsparcie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizjach.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba superwizji. - Liczba uczestników.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

4.3	Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny.	- Urząd Gminy. - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba nowozatrudnionych asystentów rodziny.

Cel operacyjny nr 5

Wsparci w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
5.1	Realizacja programów prozdrowotnych.	- Urząd Gminy. - Ośrodek zdrowia. - Placówki oświatowe.	- Liczba uczestników objętych programem. - Liczba programów.
5.2	Organizacja przeglądu profilaktycznego w świetlicach socjoterapeutycznych.	- Urząd Gminy.	- Liczba uczestników.

Cel operacyjny nr 6

Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
6.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
6.2	Organizowanie wsparcia finansowego dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Liczba świadczeń, wysokość poniesionych nakładów finansowych.
6.3	Finansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	- Urząd Gminy. - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.	- Wysokość poniesionych nakładów finansowych.

Źródła finansowania

Zadania Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Siennica finansowane będą z następujących źródeł:

- a) środki finansowe z budżetu samorządu,
- b) środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Siennica będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu, i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.

Ewaluacja Programu będzie przeprowadzona w formie ankiety po dwóch latach realizacji Programu oraz jego zakończeniu.

Realizatorzy

Realizatorami Programu Wspieranie Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Siennica są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom. Ich współdziałanie oraz profesjonalne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwi stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku rodzinnym.

Podsumowanie

Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Siennica zakłada stworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości

społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Powyższe działania zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobycia umiejętności.

Aby osiągnąć zmierzone cele w realizacji Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Spis tabel i wykresów

Tabele

Tabela 1. Podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.	9
Tabela 2. Wykaz uczniów w roku szkolnych 2018/2019 z podziałem na szkoły	15
Tabela 3. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.....	17
Tabela 4. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	17
Tabela 5. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.....	17
Tabela 6. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r.	18
Tabela 7. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.	19
Tabela 8. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	26
Tabela 9. Ile porcji alkoholu wypija pan/i w ciągu całego dnia, w którym pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 m, kieliszek wódki (30 ml).	27
Tabela 10. Kto stosował wobec pana/i przemoc?	29
Tabela 11. W stosunku do kogo pan/i zastosował/a zachowanie przemocowe?	30
Tabela 12. W jakim wieku zacząłeś/aś pić alkohol?.....	31
Tabela 13. Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?.....	32
Tabela 14. Kto stosował wobec ciebie przemoc?.....	33
Tabela 15. Wobec kogo zdarzyło ci się stosować przemoc?	34
Tabela 16. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	35
Tabela 17. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowane poza gminą	36

Wykresy

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.	16
Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji	16
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.....	19

Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach	20
Wykres 5. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie GKRPA	22
Wykres 6. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie GKRPA	23
Wykres 7. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków GKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	23
Wykres 8. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie.....	24
Wykres 9. Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego.....	25
Wykres 10. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	25
Wykres 11. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	25
Wykres 12. Jak często spożywa pan/i alkohol?	26
Wykres 13. Czy według pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?	27
Wykres 14. Czy widział/a pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie pana/i miejscowości?	28
Wykres 15. Jak często zażywa pan/i środki psychoaktywne?	28
Wykres 16. Czy zna pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?.....	29
Wykres 17. Czy zdarzyło się panu/i doświadczyć przemocy?.....	29
Wykres 18. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?	30
Wykres 19. Czy pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?.....	30
Wykres 20. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?	31
Wykres 21. Czy próbowałeś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?	32
Wykres 22. Czy zdarzyło ci się doświadczyć przemocy?.....	32
Wykres 23. Czy samemu zdarzyło ci się stosować przemoc wobec innych?	33
Wykres 24. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?	34

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: **12 39 50 665**

fax: 12 39 50 664

mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

